

- Nikdo se nemůže postavit na odpor tvému hlasu.
- 15 Hory i s vodami se v základech budou třást,
jako vosk se rozplynou skály před tvou tváří,
ale ty, kdo se tě bojí,
obdaříš slitováním.
- 16 Příliš málo je vše, co se obětuje jako libá vůně,
za bezvýznamný máš všechn tuk ze zápalné oběti,
avšak kdo se bojí Hospodina, bude velký vždycky!
- 17 Běda pronárodům, povstanou-li proti mému pokolení!
Hospodin, Všemohoucí, je potrestá v den soudu
tím, že do jejich těl sešle oheň a červy.
Budou úpět v bolestech na věky.“

Júditin život i smrt

18 Jakmile přišli do Jeruzaléma, poklonili se Bohu, a když se lid očistil, přinesli své zápalné a dobrovolné oběti a dary.

19 Júdit tam vystavila všechny Holofernovy předměty, které jí lid daroval; i ochranný závěs, který sama vzala z jeho ložnice, oddělila Bohu jako *obětní dar*.²⁰ Lid se veselil v Jeruzalémě před svatyní po tři měsíce a Júdit zůstala s nimi.

²¹ Po těch dnech odešel každý do svého dědictví a také Júdit odešla do Betúlie a zůstala při svém majetku. Byla ve své době slavná po celé zemi. ²² Mnozí po ní zatoužili, ale žádný muž ji nepoznal po všechny dny jejího života ode dne, kdy zemřel její muž Menaše a byl připojen ke svému lidu.⁴ ²³ Dožila se velmi vysokého věku a dočkala se v domě svého muže stáří sto pětilet. Svou komornou propustila na svobodu. Když zemřela v Betúlii, pohřbili ji v jeskyni jejího muže Menašeho ²⁴ a izraelský dům pro ni truchlil sedm dní. Před svou smrtí rozdělila svůj majetek všem příbuzným Menašeho, svého muže, a příbuzným svého pokolení. ²⁵ Nikdo pak už nenaháněl strach Izraelcům ve dnech Júdity, ani dlouho po její smrti.

⁴ Těmito slovy lid staré smlouvy vyjadřoval svou víru, že ani smrt nevrve člověka z obecnství jeho lidu a tedy ani z obecnství s Bohem (sr Gn 25,8 35,29 49,33).

144,9 (15) Ž 97,5 Mi 1,4 (17) Ž 79,6 Jr 10,25; Iz 66,24 (19) Lv 27,28 (22) : Gn 25,8,10

PŘÍDAVKY KE KNIZE ESTER

Stručnější text knihy Ester (v hebrejské podobě) byl v řecké verzi rozšířen o přídavky, jež měly knize dodat duchovnějším ráz. Modlitby, královské výnosy, sny a jejich výklad podtrhují náboženský tón této zvláštní knihy, v jejímž hebrejském znění se ani jednou nevyskytuje slovo Bůh. Navíc mají zdůraznit věrohodnost události, o nichž se jedná. Vedle znění septuagintního, jehož se přidržuje i náš překlad, dochovala se ze starověku i úprava Lukiána Antiochenského.

V podstatě jde o tyto oddíly, jež Vulgáta zařadila na konec knihy (jako k. 10,4—16,24):

Mordokajův sen (1,1a—r) a jeho výklad (10,3a—k).

Dva výnosy krále Artaxerxa (3,13a—g a 8,12a—v).

Modlitba Mordokajova (4,17a—i) a Esterina (4,17k—z).

Podrobnosti o přijetí Ester u krále (5,1a—j a 5,2a—b).

Vysvětlení vzniku řecké verze (10,3l).

Přídavky ke knize Ester usměrňují v duchu starozákonní zbožnosti zvěst knihy a dodávají Božímu lidu naději v jeho podivuhodnou záchranu ze všeho utrpení (sr Est 9,28) a zároveň jej podpírají v jeho boji za svobodu, když trpí pod nadvládou cizí, nepřátelské moci.

Datování přídavek je sporné. Obvykle se uvádí konec 2. století nebo polovina 1. století př. Kr.

Kanonická kniha Ester (včetně apokryfních přídavek) je jediná biblická kniha, která není v kumránských textech doložena mezi množstvím rukopisných zlomků všech ostatních dochovaných spisů.

OHROŽENÍ ŽIDŮ

*Mordokajův sen^a
(1,1a—r = 11,2—12,6 V)*

I 1a V druhém roce kralování Artaxerxa Velikého, prvního dne měsíce nísanu, měl sen Mordokaj, syn Jaíra, syna Šemeio-

^a Vv. 1a—1r se nevyskytují v hebrejském textu.

va, syna Kíšova z kmene Benjamínova, ^{1b} člověk žid, bydlící v městě Šúšan, významný člověk, jenž sloužil na královském dvoře. ^{1c} Byl *jedním* ze zajatců, které s judským králem Je-konjášem odvedl z Jeruzaléma do zajetí babylónský král Nebúkadnesar ^b. ^{1d} Toto byl jeho sen: „Hle, hlasy a hřmot, hromy a zemětřesení, hrůza na zemi. ^{1e} A hle, přišli dva velící draci, oba připraveni spolu zápasit, a ozval se jejich veliký řev. ^{1f} Na jejich řev se připravil celý národ k válce a začal bojovat proti národu spravedlivých. ^{1g} Nastal den tmy a temnoty, útlak a tíseň, pohroma a veliká hrůza na zemi. ^{1h} Celý spravedlivý národ propadl zmatku; obávali se od nich zlého, byli připraveni, že zahynou, a volali k Bohu ^c. ¹ⁱ Z jejich volání jako z malého pramínku vznikla veliká řeka s množstvím vody. ^{1k} Vzešlo světlo a slunce, ponížení byli povýšeni a pohltili slavné ^d.“

^{1l} Mordokaj procítl, když viděl tento sen; uchovával v srdci to, co se Bůh rozhodl učinit, a až do noci se všemožně snažil to pochopit. ^{1m} Když odpočíval Mordokaj na dvoře s Gabathou a Tharrou ^e, dvěma královskými kleštěnci střežícími palác, ¹ⁿ vyslechl jejich rozhovor, odhalil jejich záměry a pochopil, že se chystají vztáhnout ruku na krále Artaxerxa. Oznámil to o nich králi. ^{1o} Ten podrobil oba kleštěnce výslechu, a když se přiznali, byli odvedeni *na popravu*. ^{1p} Král dal zapsat tyto věci do pamětní *knihy*. Také Mordokaj o tom napsal. ^{1q} Potom uložil král Mordokajovi, aby sloužil v paláci, a obdaroval jej za to. ^{1r} Ale Haman Bugajský ^f, syn Hamedatův, který se těšil vážnosti u krále, dychtil uškodit Mordokajovi a jeho lidu kvůli těm dvěma královským kleštěncům.

^b Sr pozn. ^d k Est 2,6.

^c V hebr. textu knihy Ester se jméno Boží nevyskytuje. Řecký text jmenuje Boha (Hospodina) 42×.

^d Výklad snu viz níže (10,3a—3f).

^e Hebr. text jmenuje jako spiklence Bigtana a Tereše (2,21). V obou zprávách jsou značné rozdíly.

^f :: Agagovec, 3,1. Původ přezdívky Bugajský je nejasný.

(1a.b) Est 2,5n (1c) 2Kr 24,15 Jr 24,1 (1g) Iz 8,22 Jl 2,2 Am 5,18.20 Sf 1,15 (1i) : Ez 47,2—5 (1k) : Mal 3,20 L 1,52 (1m-q) :: Est 2,21n 6,2n (1r) :: Est 3,5

Králov výnos proti židům (3,13a—g = 13,1—7 V)

3 ^{13a} Toto je opis listu: „Veliký král Artaxerxes knížatům a místodržícím sto dvaceti sedmi ^g krajin od Indie až po Etiopii píše toto: ^{13b} Když jsem ovládl mnohé národy a zmocnil se celé země, rozhodl jsem se, ne sveden smělou mocí, ale jednaje vždy co nejmírněji a s laskavostí, že budu spravovat životy poddaných za všech okolností bez bouří, že obnovím v království pořádek a bezpečnost cest až k hranicím a že zajistím všem lidem vytoužený mír. ^{13c} Dotázal jsem se svých rádců, jak by se to dalo dokonale provést; muž, vynikající u nás svou rozvážností, osvědčený nekolísavou oddaností i pevnou věrností, zastávající druhou hodnost v království, jménem Haman, ^{13d} nás upozornil, že ve všech kmenech po světě je přimíšen jakýsi nepřátelský lid, který je svými zákony v rozporu s každým národem a stále obchází královská ustanovení, takže se naše společná vláda, bezvadně námi vedená, nemůže upevnit. ^{13e} Uvážili jsme tedy, že tento jediný národ vůči každému člověku zaujímá stále nepřátelský postoj, že vede cizí způsob života podle svých zákonů, že se v nepřátelském smýšlení proti našim zájmům dopouští nejhorších zločinů, takže království nemůže dojít klidu. ^{13f} Proto jsme vám nařídili, abyste ty, kdo budou uvedeni v dopisech od Hamana — který je naším druhým otcem a je pověřen těmi záležitostmi —, všechny s ženami i dětmi do kořene vyhubili nepřátelskými meči, bez slitování a bez výjimky, čtrnáctého dne dvanáctého měsíce adaru tohoto roku. ^{13g} Dávní i nynější nepřátelé ať jsou v jediném dnu násilím *donuceni* sestoupit do podsvětí, aby nám pro budoucí čas ponechali naše záležitosti trvale klidné a bez otřesů.“

Modlitba Mordokajova (4,17a—i = 13,8—18 V)

4 ^{17a} A pomodlil se *Mordokaj* k Hospodinu, pamětliv všech Hospodinových činů: ^{17b} „Hospodine, Pane a Králi všemohoucí! V tvé moci je všechno a nikdo ti nemůže odolat, když ty

^g Jde patrně o symbolické číslo (12×10+7) udávající všeobsáhlost Artaxerxova panství.

chceš Izraele zachránit. ^{17c} Neboť ty jsi učinil nebe a zemi i všechno podivuhodné pod nebem, jsi Pánem všeho, a nikdo se tobě, Hospodine, nepostaví na odpor. ^{17d} Ty znáš všechny věci, ty víš, Hospodine, že jsem to neučinil ani z pýchy, ani ze zpupnosti, ani ze slávychtivosti, když jsem se neklaněl zpupnému Hamanovi. Rád bych jistě líbal chodidla jeho nohou pro ochranu Izraele. ^{17e} Ale jednal jsem tak, abych nepovýšil slávu člověka nad slávu Boží. A nebudu se klanět nikomu leč tobě, svému Pánu, a nebudu to dělat ze zpupnosti. ^{17f} A nyní, Hospodine, Bože, Králi, Bože Abrahamův, ušetři svůj lid, neboť nás sledují, aby nás zničili, a usilují od základu vyhubit tvé dědictví. ^{17g} Nepřehlížej svůj oddělený lid, který sis vykoupil z Egypta. ^{17h} Vyslyš mou prosbu a slituj se nad svým podílem, a náš zármutek obrať v radost, abychom zůstali naživu a opěvovali tvé jméno, Hospodine. Neumlčuj ústa těch, kdo tě chválí!“ ¹⁷ⁱ Celý Izrael hlasitě nařikal ze vši síly, protože měli před očima smrt.

Modlitba Esterina
(4,17k—z = 14,1—19 V)

4 ^{17k} I královna Ester se utekla k Hospodinu; bála se smrti, která jí hrozila. Odložila své královské roucho a oblékla roucho sklíčenosti a žalu, a místo nádherných ozdob si posypala hlavu popelem a prachem. Svě tělo tvrdě ponižovala a každické místo, *které dřívě na něm radostně zdobila,* pokryla vyrvanými vlasy a takto se modlila k Hospodinu, Bohu Izraele:

^{17l} „Pane můj, náš Králi! Ty jsi jediný. Pomož mi, opuštěné a nemající opory leč v tobě, neboť nebezpečí je na dosah. ^{17m} Od narození jsem slýchala v otcovském rodu, žes ty, Hospodine, vyvolil Izraele ze všech národů a naše otce ze všech jejich předků, aby se ti stali věčným dědictvím. Učinil jsi jim, co jsi slíbil. ¹⁷ⁿ Avšak nyní jsme zhrěšili před tebou, a ty jsi nás vydal do rukou našich nepřátel za to, že jsme oslavovali jejich bohy. Jsi spravedlivý^h, Hospodine. ^{17o} Ale oni teď ne-

^h Spravedlnost Hospodinova spočívá především v jeho věrnosti smlouvě, i když lid smlouvu opustil.

(4,17b.c) : 2Kr 19,15 2Pa 20,6n Jr 32,17 (17d) Ž 131,1 (17g.h) Dt 9,26 : Est 9,22 (17i) : Júd 4,9 (17k) : Jr 6,26 Jon 3,6 (17l) Dt 6,4 Neh 9,6 (17m) : Ž 44,2 Iz 44,1 (17n) : Sd 2,14; Ezd 9,15 Neh 9,33 Ž 119,137

mají dosti na hořkosti našeho otroctví: vložili své ruce na ruce svých model *k přísaze,* že zruší zaslíbení tvých úst, že zničí tvé dědictví, že rozbijí ústa tvých vyznavačů a uhasí slávu tvého domu i tvůj oltář. ^{17p} *Chtějí* otevřít ústa pronárodů k poctě marnosti a na věky obdivovat krále, který je pouhým tělem. ^{17q} Neodevzdej, Hospodine, své žezlo těm, kdo vůbec nejsou, ať se neposmívají našemu pádu, ale obrať jejich záměr proti nim. Tohoⁱ pak, kdo začal proti nám, učíš výstražným příkladem. ^{17r} Rozpomeň se, Hospodine, v době našeho útlatku se dej poznat a dodej mi odvahu, Králi bohů a Vládce všeho stvoření. ^{17s} Vlož mi do úst příhodná slova před lvem a proměň jeho srdce, aby zanevřel na našeho protivníka k záhubě jeho i těch, kdo s ním stejně smýšlejí. ^{17t} Nás však svou rukou vysvobod a pomoz mně opuštěné, neboť nemám nikoho než tebe, Hospodine. ^{17u} Znáš všechny věci a víš, že jsem nenáviděla slávu svévolníků a že si ošklivím lože neobřezaných i každého cizince. ^{17v} Ty znáš mou tíseň, že si ošklivím znamení své vznešenosti, které nosím na hlavě, když se musím ukázat; ošklivím si je jako nečistý cár hadru a nenosím je ve dnech klidu. ^{17x} Tvá služebnice nejedla z Hamanova stolu, nepřispívala jsem k lesku královny hostiny, ani jsem nepila víno úliteb. ^{17y} Tvá služebnice neměla ode dne, co s ní došlo k této změně, až po dneš potěšení v ničem než v tobě, Hospodine, Bože Abrahamův. ^{17z} Ó Bože silný nade všechny, vyslyš hlas zoufajících a zachraň nás z ruky zlosynů; a mne vysvobod z mé úzkosti!“

VYSVOBOZENÍ ŽIDŮ

Esterina prosba za lid
(5,1a—f + 2a—b = 15,[1—3.]4—19 V)

5 ^{1a} Když se vznešeně upravila, vzývala Boha Vševidoucího, Spasitele. Pak vzala s sebou dvě komorné; o jednu se opírala jakoby rozmařile, druhá šla za ní a nesla jí vlečku. ^{1b} Rděla se nad rozkvětem své vlastní krásy a její obličej byl jasný

ⁱ t. Hamana.

(17r) Ž 95,3 (17s) : Př 21,1 (17x) : Júd 10,5 12,2

a milý, ale její srdce bylo sevřeno strachem. ^{1c} Když prošla všemi dveřmi, stanula před králem; seděl na královském trůnu a měl na sobě úplný slavnostní úbor, byl celý ve zlatě a v drakokamech a vypadal velmi hrozivě. ^{1d} Zvedl obličej žhoucí slávou a pohleděl s nejvyšším hněvem, až královna ztrácela vědomí a zesinala, takže se musela nachýlit k hlavě komorné, která šla před ní. ^{1e} Tu Bůh změnil králova ducha k mírnosti; král se opanoval, sestoupil z trůnu, uchopil ji do náruče, dokud se nevzchopila, a domlouval jí pokojnými slovy: ^{1f} „Co je ti Ester? Já jsem tvůj bratr, buď dobré mysli, nezemřeš! Naše nařízení je jen pro obecný lid. Pojď ke mně!“

^{2a} Řekla mu: „Viděla jsem tě, pane, jako Božího anděla. Srdce se mi rozbouřilo strachem z tvé slávy. Neboť jsi, pane, hodný obdivu a tvůj obličej je plný milosti.“ ^{2b} Zatímco mluvila, upadla do mdlob. Král se vylekal a všechno jeho služebnictvo ji povzbuzovalo.

Nový králův výnos

(8,12a—v = 16,1—24 V)

8 ^{12a} Níže uvádíme opis dopisu: ^{12b} „Velký král Artaxerxes sto dvaceti sedmi satrapům, kteří vládnou nad krajinami od Indie po Etiopii a pečují o naše záležitosti, posílá pozdrav. ^{12c} Mnozí, kteří byli počtáni nejhojnější přízní svých dobrodinců, touží mít ještě více. Nejenže dychtí škodit našim poddaným, nýbrž ve své nenasytnosti dokonce strojí úklady vlastním dobrodincům. ^{12d} Ruší vzájemnou vděčnost mezi lidmi a vynášejí se vychloubačně, jako by neokusili dobra, a domýšlejí se, že uniknou spravedlnosti Boha ^k, který všechno vypátrá a nenávidí zlé. ^{12e} Často i mnohé z těch, jimž byla dána moc, učiní našeptávání přátel, kteří byli pověřeni správou důležitých záležitostí, spoluvíníky na krvi nevinných a uvrhne do nenapravitelných nesnází, ^{12f} když oni zlomyslně lživými úsudky podvedou ryzí laskavost vladařů. ^{12g} Lze to pozorovat nejen ze

ⁱ To se vypovídá zpravidla o Bohu, sr Dt 10,17 Neh 1,5 9,32 Ž 47,3 Da 9,4 2Mak 1,24. Sr zmínku o královi zjevu „jako anděla Božího“ (v. 2a).

^k Sám král Artaxerxes vyznává svrchovanost Boží.

(5,1e) : 1S 10,9 Př 21,1
(8,12d) Kaz 12,14 2K 5,10

starších dochovaných příběhů, ale i z toho, co se děje vedle vás, zkoumáte-li, co bylo zločinně provedeno zkažeností těch, kdo jsou u moci, ačkoli toho nejsou hodni. ^{12h} Pro příště je tedy nutno dávat pozor, máme-li uchovat království pro všechny lidi bez otřesů a v míru, ¹²ⁱ abychom si počínali jinak. To, co nám přichází na oči, budeme vždy posuzovat s náležitým přístupem. ^{12k} Neboť když se Makedonec ^l Haman, *syn* Hamedatův, vpravdě cizí perské krvi a velice vzdálený naší velkorysosti, usadil u nás jako cizinec, ^{12l} našel lidumilnost, kterou chováme ke každému národu, dokonce takovou, že byl veřejně zván naším otcem a uctíván klaněním ode všech jako druhá osoba u královského trůnu. ^{12m} Nemohl však ovládnout svou pýchu a snažil se nás oloupit o vládu i o život, ¹²ⁿ našeho pak zachránce a stálého dobrodince Mordokaje a bezúhonnou účastnici kralování Esteru s celým jejich národem usiloval vyhubit lživými obviněními. ^{12o} Tímto způsobem nás chtěl zbavit ochrany a vládu nad Peršany chtěl odevzdat Makedoncům. ^{12p} My jsme však shledali, že židé, vydaní tím trojnásobným zlosynem k zničení, nejsou zločinci, ale spravují se nejspravedlivějšími zákony; ^{12q} jsou totiž syny nejvyššího a největšího živého Boha, který uvedl nám i našim předkům naše království v nejkrásněji uspořádaný řád. ^{12r} Učiníte tedy dobře, nepoužijete-li listů poslaných Hamanem, synem Hamedatovým, protože ten, kdo to všechno způsobil, byl před branami v Šúšanu s celou rodinou pověšen ^m. Tak mu vševládný Bůh rychle dal zaslouženou odplatu. ^{12s} Opis tohoto dopisu vyvěste veřejně na každém místě, aby se židé mohli řídit svými předpisy a aby se jim dostalo pomoci v obraně proti těm, kdo na ně vyrazí v den soužení třináctého dne dvanáctého měsíce adaru, v tentýž den. ^{12t} Takovou totiž radost místo záhuby vyvolaného rodu způsobil jim Bůh vše ovládající. ^{12u} O svých svátcích, které budou podle toho pojmenovány, slavte i vy slavný den se vším hodováním, aby nyní i v budoucnu *připomínal* nám i Peršanům nám nakloněným vysvobození, ale těm, kdo strojí úklady, aby byl připomínkou záhuby. ^{12v} Každé město nebo celá krajina, které tak neučiní, budou bez milosti zcela zničeny ohněm

^l Označení Hamana jako Makedonce se v hebrejském textu nevyskytuje. Perská říše podlehla makedonským výbojům za Alexandra Velikého r. 333 př. Kr.

^m O tom až 9,6—14.

a mečem. Budou nejen nepřístupné pro lidi, nýbrž stanou se nehostinnými i pro zvěř a ptactvo na věčné časy.“

*Výklad Mordokajova snu
(10,3a—k = 10,4—12 V)*

10 ^{3a} Mordokaj řekl: „Stalo se to od Boha. ^{3b} Vzpomněl jsem si totiž na sen, který jsem viděl o těchto věcech. Nic z toho nevyšlo naprázdno. ^{3c} Malý pramínek se stal řekou. Vzešlo světlo a slunce a mnoho vody. Tou řekou je Ester, kterou král pojal za ženu a učinil královnou. ^{3d} Těmi dvěma draky jsem já a Haman. ^{3e} Těmi pronárody jsou pronárody, shromážděné, aby zahladily jméno židů. ^{3f} Mým národem však je Izrael, ti, kdo volali k Bohu a byli zachráněni. Hospodin zachránil svůj lid a vytrhl nás ze všeho zlého; Bůh učinil divy a zázraky veliké, jaké se nestaly mezi národy. ^{3g} Proto učinil dva losy, jeden lidu Božímu a jeden pro všechny pronárody. ^{3h} Ty dva losy přišly v hodinu a ve chvíli a v den soudu před Boha, a to pro všechny pronárody. ³ⁱ Ale Bůh se rozpomenul na svůj lid a ospravedlnil své dědictví. ^{3k} Ty dny v měsíci adaru budou jejich, čtrnáctého a patnáctého toho měsíce je budou slavít se shromážděním, s radostí a s veselím před Bohem po všechna pokolení až na věky v jeho lidu, v Izraeli.

*Dovětek
(10,3l = 11,1 V)*

10 ^{3l} Ve čtvrtém roce království Ptolemaia a Kleopatry přinesl Dósitheos, prý kněz a levita, a jeho syn Ptolemaios tento list o púrím, o kterém tvrdili, že je pravý a že jej přeložil Lysimachos, syn Ptolemaïův z Jeruzaléma.

KNIHA MOUDROSTI

Kniha Moudrosti, nazvaná tak podle Vulgáty, nazývá se v Septuagintě Moudrost Šalomounova. Podobně jako kanonické

(10,3c) : Est 1,1i.k (3i) : Ex 3,16 (3k) Est 9,21n

mudroslovné knihy Přísloví a Kazatel je i toto dílo připsáno moudrému Šalomounovi (sr 1Kr 5,9nn); jeho autoritou se pisatel kryje a jeho jménem hovoří.

Ve skutečnosti autor spisu není znám. Pravděpodobně jím byl alexandrijský zbožný žid, oddaný víře v Boha otců, který pomocí helénistického vzdělání a filosofie chtěl zabránit postupujícímu rozkladu víry svých souvěrců v egyptské diaspoře. V jádru židovský spis, pocházející z 1. stol. př. Kr., pojednává o zosobněné Moudrosti, která z lidí činí přátele Boží (7,14,27). Ti, kdo se jí dají vést, jsou v Boží ochraně, a utrpení se jich nedotkne. Očím pošetilců se může zdát, že zemřeli, ale oni přebývají ve věčném pokoji. Bůh si je vyzkoušel jako v ohni zlato. Kdo byli věrní, setrvají u něho, najdou lásku a smilování (3,1—9).

Devatenáct kapitol knihy Moudrosti se dá rozdělit do tří oddílů:

a) v prvním (k. 1—5) je srovnáván život zbožných se svévlníky a jejich údělem v den soudu;

b) druhý oddíl (k. 6—9), ukončený modlitbou, je v podstatě chvalozpěvem na Moudrost, kterou mají především hledat králové;

c) třetí oddíl (k. 10—19) poukazuje na přednosti Moudrosti a její působení v dějinách Božího lidu od Adama až po vstup do země zaslíbené. Končí ostrou polemikou proti pohan-ské modloslužbě a jejímu kultu.

Někteří badatelé poukazují na styčné body mezi Knihou moudrosti a Pavlovými epištolami (12,12—22 sr Ř 9,19—23; 9,15 sr 2K 5,4). Ty jsou ovšem spíše dány dobou a prostředím než přímou závislostí. (Sr též Mdr 3,5n a 1Pt 1,6n).

MOUDROST VEDE K BLAŽENOSTI

Výzva k spravedlnosti

- I** ¹ Milujte spravedlnost, vy soudcové země, smýšlejte o Hospodinu v dobrotě a hledejte ho upřímným srdcem.
- ² Dává se nalézat těm, kdo ho nepokoušejí,